

ADS

Tomáš Turek

Přednáška 1

Úvod

Analýza složitosti

- časová složitost a prostorová složitost

Jak přemýšlet nad algoritmy

- lze vymýšlet postupně lepší a lepší řešení

Hrubá síla

- vždy se lze podívat na řešení pomocí hrubé síly
- je to celkem hloupé řešení, ale řeší to problém
- *někdy se hodí na řešení okrajových situací pomocí zarážek*

Rekurze

- nějaké problémy lze řešit pomocí rekurze
- to může být dobré ale i horší, záleží jak se implementuje rekurze
- rekurze se dá postupně zlepšovat
 - předávám méně dat
 - nebudu lézt do míst, které už nemůžou být lepší
 - v nějakých problémech je dobré řešit pozpátku
 - také se hodí cachovat mezivýsledků (memoizace)

Dynamické programování

- viz budoucí přednáška

Jaká bude interpretace

- třeba pomocí grafů
- neboli se převede problém na jiný, který už umíme řešit

- také se dá využít nějaká datová struktura, která má důležité vlastnosti

Vymyšlení chytáku

- tady žádný postup není
- akorát musí být nějaký nápad

Algoritmus

- definujeme pomocí abstraktního stroje RAM (Random access machine)

RAM

- počítá s čísly, vše se kóduje čísly
- paměť je nekonečné očíslované pole ($\dots -2 -1 0 1 2 \dots$)
- operace:
 - přiřazení `kam <- co`
 - aritmetika `z <- x + y`
 - `+` `-` `/` `*` `mod`
 - `&` `|` `^` (and, or, xor)
 - `>>` `<<` bitshift
 - `halt` zastavení (na konci je vždy)
 - `goto` skok na nějakou instrukci `SEM: X <- Y goto SEM`
 - `if X (o) Y o - (= < > <= >= !=)`
- operandy
 - literál `42`
 - buňka v paměti `[42]`
 - nepřímá adresa `[[42]]`
- pojmenovávací konvence
 - `A = [-1]`, `B = [-2]`, \dots , `Z = [-26]`

Přednáška 2

-
- výpočet:
 - dostaneme do paměti vstup
 - provádíme instrukce postupně
 - * pokud není nějaký skok
 - ceny instrukce:
 1. může být jedotková (problém s velkým číslem)
 2. jednotkové ale omezená čísla (omezili jsme prostor polynomem)
 3. logaritmická - $\#$ bitů s kterými pracujeme (nepohodlné)
 4. relativní logaritmická - $\#$ bitů čísel / $\log n$ (horní celá část) - většinou jednotková cena
 - Definice pro program a vstup `x`:
 - čas běhu programu
 - * `t(x)`: součet cen instrukcí

- prostor běhu programu
 - * $s(x)$: maximální použité buňky
- Definice pro program:
 - časová složitost
 - * $T(X)$: $\max\{t(x), \text{vstup } x \text{ velikosti } n\}$
 - velikost se může měřit různými způsoby
 - prostorová složitost
 - * $S(X)$: $\max(s(x))$
- časová složitost
 - spočítat přesnou složitost je těžké
 - je lepší odhadovat (asymptotika)
 - konstanty se chovají jinak na strojích a jazycích
 - pro velké vstupy rozhoduje asymptotika
 - * naopak pro malé vstupy se může chovat trochu jinak

Grafové algoritmy

Reprezentace grafu

Matice sousednosti

- čtvercová matice přes vrcholy (V)
- když existuje hrana (E) mezi vrcholy, tak je tam 1, jinak 0

Seznam sousedů

- pro každý vrchol si pamatuji seznam jeho sousedů
- může být jako spojový seznam

BFS (prohledávání do šířky)

- nalezený vrchol dám do fronty a pak se spustím na nový z vrcholu
- algoritmus vlny

DFS (prohledávání do hloubky)

- zavolám se na vrchol a zavolám se na sousedy
 - pokud je nenalezen, tak se na něj zavolám rekurzivně
 - jakmile se pak vrátím tak ho zavřu
- pamatuji si pro každý vrchol stav
 - stav je (nenalezen/otevřený/zavřený)
- budu mít budíky
 - pro každý vrchol si pamatuji kdy jsem ho otevřel a zavřel
- časová složitost je $O(m+n)$
 - každý vrchol je otevřen max jednou (n)
 - součet přes stupně výstupů (m)
- **Lemma:**

- po DFS jsou všechny vrcholy buď uzavřené (tak je dosažitelný) nebo nenalezený
 - * když jsem ho zavřel, tak jsem se do něj dostal a proto jsem se do něj musel dostat
 - * kdyby existovali špatné vrcholy (dosažitelné a nenalezený)
 - najdu předposlední vrchol a ten je dobrý
 - ale ten musel navštívit hranou do toho špatného

Přednáška 3

-
- dá se značit i uzávorkováním (otevřící, když vlezu do vrcholu a zavírání, když ho zavřu)
 - také se dá popsát DFS stromem
 - klasifikace nenavštívených hran (DFS klasifikace):
 - zpětná hrana
 - * vede do předchůdce
 - dopředná hrana
 - * vede už do uzavřeného vrcholu
 - příčná hrana
 - * podobná jako dopředná akorát daný vrchol není jeho potomkem
 - * vede vlastně ‘dozadu v čase’
 - stromová hrana
 - * to je hrana která se prošla
 - tyto hrany jsou jediné možné
 - pokud se jedná o neorientovaný graf tak není příčná hrana
 - typ hrany lze získat v $O(1)$ díky budíkům (čas in a out)
 - **Věta:** DFS v čase $\Theta(n + m)$ a prostoru $\Theta(n + m)$ najdu dosažitelné vrcholy a určíme typy hran.

Mosty (v neorientovaných grafech)

- **Df:** Most je hrana, kterou když odeberu, tak se mi zvýší počet komponent souvislosti.
- **Lemma:** Hrana e není most $\Leftrightarrow e$ leží na kružnici.
- jelikož není příčná hrana, tak se musí najít jestli není zpětná hrana
- **Df:** $\text{low}(v) := \min(\text{in}(y) \mid xy \text{ je zpětná hrana a } x \text{ pod } v)$.
 - celkově je to minimum přes $\text{low}(s)$ synů a $\text{in}(y)$ vy je zpětná hrana
- **Věta:** Algoritmus nalezne všechny mosty v čase a prostoru $\Theta(n + m)$.

Acyklické orientované grafy (DAGy)

- Je graf DAG?
 - **Lemma:** \exists dosažitelný cyklus \Leftrightarrow DFS najde zpětnou hranu.
 - * abychom našli všechny cykly, tak opakujeme DFS pro všechny nenalezené vrcholy, nebo udělá zdroj, který vede do všech vrcholů
- Topologické uspořádání.

- **Df:** Lineární uspořádání, tak že $\forall xy \in E(G) x \leq y$.
- Cyklus nemá TU.
- **Věta:** Pro každý DAG existuje TU.
 - * **Df:** Zdroj je vrchol do kterého nevede hrana.
 - * **Df:** Stok je vrchol ze kterého nevede hrana.
 - * Pokud budu utrhávat Zdroje, tak zjistím jestli to je DAG.
- **Věta:** Pořadí v němž DFS prohledává vrcholy je opačný oproti TU.
- Topologická indukce - $c(v)$ je počet cest z u do v - pokud je DAG, tak stačí najít TU a jakmile najdu u , tak pro další vrcholy sečtu $c(v)$ jejich předchůdců
- Plánování

Silná souvislost (orientovaný graf)

- **Df:** Relace R : $x R y$, tak že \exists sled z x do y . Potom RR : $x RR y$: $x R y$ & $y R x$.
 - R je jen značení.
 - je to ekvivalence
 - třídy ekvivalence jsou komponenty silné souvislosti, potom graf je silně souvislý pokud $\#$ komponent sil. s. je 1
- **Df:** Graf komponent je graf kde vrchol je komponenta sil. s. a hrana pokud vede z jednoho vrcholu do jiného vrcholu hrana s tím, že jsou v jiných komponentách.
- **Lemma:** Graf komponent je DAG.
 - Pokud by existoval cyklus, tak by to byla jedna komponenta silné souvislosti.

Přednáška 4

-
- \exists aspoň 1 zdroj a 1 stok
 - pokud spustím DFS v stokové komponentě, tak najdu jen ty vrcholy ve stokové komponentě
 - pokud spustím opakovaně DFS, tak vrchol s největším outem musí být ve zdrojové komponentě
 - tedy pokud udělám opačný graf/transponovaný graf (otočení hran) tak najdu stokovou komponentu
 - pak můžu smazat stokovou komp. a opakovat (to je pomalé)
 - nebo procházím vrcholy v pořadí klesajících outů v G^T
 - * pokud vrchol ještě nemá přiřazenou komp. tak spustím DFS v G
 - * **Lemma:** Pokud C_1 C_2 jsou komponenty tak že mají v grafu komp. hranu mezi sebou ($C_1 \rightarrow C_2$), tak $\max out(u) > \max out(v)$, kde $u \in C_1$ $v \in C_2$
 - Postup algoritmu:
 - Sestrojit G^T a vytvořit zásobník, projít DFS G^T a až opustím vrchol, tak ho přidám do zásobníku. Následně pak vytahuju ze zásobníku a

pokud nemá komp, tak na něj pošlu DFS a označím danou komponentu.

Nejkratší cesta

- v orientovaném grafu a s hodnocenými hranami (nezáporné)
 - pokud bych použil záporné hrany tak mohou nastat problémy
 - * neplatí trojúhelníková nerovnost
 - * záporné cykly
 - * rozdíl mezi použitím sledu a cesty
 - * kompromis: povolení záporných hran, ale zakázané záporné cykly
- délka uv cesty je součet všech hran, přes které prochází
- vzdálenost je minimum z délek uv cest/sledů (může být $+\infty$)
- **Lemma:** Pokud S je uv sled, tak \exists cesta P, která je $l(S) \leq l(P)$ jak sled.
- platí i trojúhelníková nerovnost $d(u, w) \leq d(u, v) + d(v, w)$.
- pokud všechny délky hran jsou jedna, tak stačí jen spustit BFS
 - u vrcholů si značím číslo vrstvy a pomatuji si předchůdce

Strom nejkratších cest

- strom na V, podgraf G, orientovaný od kořene u, všechny vrcholy jsou ve stromu
- uložení nejkratších cest z u do v
- **Lemma:** Existuje strom nejkratších cest i v ohodnoceném grafu.
 - prefix nejkratší cesty je zase nejkratší cesta
- Pokud mám ale graf který má délky hran $\in N$, tak to lze převést na stejný problém.
 - tedy dané hrany si rozdělím na n podhran a jen jakmile se něco změní, tak přepočítám vzdálenosti

Přednáška 5

Dijkstrův algoritmus

- přidělení prvnímu vrcholu hodnotu nula a ostatním $+\infty$
- vyberu s nejmenším ohodnocením a tam půjdu
 - pak přenastavím sousedy, pokud se tam mohu dostat rychleji přes nový vrchol
- samotná časová složitost je $O(n^2)$
- použitím vhodné DS - halda
 - potřebné operace:
 - * **extract_min, insert, decrease**
 - při použití je časová složitost $O(n * T_{extract_min} + n * T_{insert} + m * T_{decrease})$
- **Invariant:** Pokud mám otevřený vrchol o a zavřený z, tak $h(z) \leq h(o)$ a taky $h(z)$ se nemění.

- **Věta:** Dijkstrův algoritmus zavírá vrcholy v pořadí podle vzdálenosti od u každý dosažitelný právě jednou, $h(v)$ po zvržení je rovno k $d(u, v)$.

Binární halda

- binární strom, kde každý má dva potomky až na poslední vrstvu, kde se zaplňuje od leva do prava
- předchůdce je menší (minimální halda)
- **insert**
 - přidání na jediné místo kde má být a potom může probublát nahoru, pokud je lehčí
- **extract_min**
 - kořen vyměním se spodním a pak ten propadne dolu
- **decrease**
 - jak najdu prvek, tak ho zmenším a kdyžtak probublá nahoru
 - najdu prvek pomocí ukazatelů na prvky haldy
- všechny operace jsou v $O(\log n)$

Fibonacciho halda

- lepší halda pro tohle použití
- **extract_min** v $O(\log n)$
- **decrease** a **insert** v $O(1)$

Relaxační algoritmus

- do této skupiny patří i Dijkstrův algoritmus
- držím u vrcholů jejich hodnotu $h(v)$ a při vstupu do vrcholu se upraví sousedi
- **Lemma:** Pokud se algoritmus zastaví, tak každý $v \in V$ je dosažitelný z u $\Leftrightarrow v$ je uzavřený $\Leftrightarrow h(v)$ je konečné.
- **Lemma:** Pokud se algoritmus zastaví, pak $v \in V$ $h(v) = d(u, v)$.

Belmanův-Fordův algoritmus

- typ relaxačního algoritmu
- otevřené vrcholy jsou ve frontě
 - zavírá nejstarší z otevřených vrcholů
- **Věta:** B-F algoritmus spočítá vzdálenosti $d(u, -)$ v čase $O(nm)$ pro libovolný graf bez záporných cyklů.
- Fáze výpočtu:
 - F_0 je otevření u
 - F_i zavírání vrcholů z F_{i-1} a otevření jejich následníků
- **Invariant:** Na konci fáze F_i $\forall v \in V$ $h(v) \leq$ délka nejkratšího max uv sledu o max i hran.

Přednáška 6

Minimální kostra

- kostra je podgraf, který nemá cykly ale obsahuje všechny vrcholy
 - minimální je, že součet hran je minimální
- je dán souvislý neorientovaný graf
 - všechny hrany mají danou váhu

Jarníkův algoritmus

- vybereme si jeden vrchol
- z toho budeme pěstovat strom
 - vybereme nejlehčí z hran mezi vrcholy co jsou ve stromu a těmi co nejsou ve stromu
 - pokud ta nejlehčí nevytvoří cyklus, tak ho přidáme
- jedná se o hladový algoritmus (greedy algorithm)
- Elementární řez: vybrání podmnožiny hran (R) a dvě podmnožiny vrcholů (A a B). S tím, že A a B nemají ani jeden společný prvek a mezi nimi vedou hrany jen z R .
 - **Lemma:** Pokud nalezneme v řezu nejlehčí hranu, tak se vyskytuje v každé min kostře. S tím, že váhy jsou unikátní.
 - * pokud by tam nebyla, tak tam bude nějaká jiná hrana z řezu a tu pokud vytáhnu, tak dostanu dvě komponenty a mohu přidat danou nejlehčí hranu a najednou kostra je lehčí
- **Lemma:** Jakmile se Jarn. alg. zastaví tak strom bude kostra.
 - hrany mezi T a zbytkem grafu tvoří ele. řez, použitím Lemma o elem. řezu je jasné, že musí být v kostře
 - také existuje právě jedinná min kostra (unikátní váhy)
 - min kostra je jednoznačně určena pořadím hran podle vah
- pokud by váhy nebyly unikátní, tak by vše mělo stále fungovat
- Verze podle Dijkstry:
 - pro všechny sousedy si budu pamatovat min z vah se sousedy ze stromu
 - pak přidám minimální z těchto a přepočítám ohodnocení
 - otevřené vrcholy jsou sousedé, zavřené v T a nenalezené zbytek
 - zase potřeba `extract_min`, `insert`, `decrease`
 - takže je dobré použít bin. haldu

Borůvkův algoritmus

- mám několik stromčeků a každý stromček přidá nejlehčí hranu s okolím
- na začátku jsou všechny vrcholy stromčky
- konec je když už mám jen jeden stromček
- **Lemma:** $\#fází \leq \log n$
 - každý stromček na konci fáze vznikne spojením aspoň dvou stromčeků
 - takže na konci každé fáze má každý stromček aspoň 2^k vrcholů

- **Lemma:** Strom je min kostra.
 - využití lemma elem. řazu
 - v každém kroku je elem. řez mezi stromčkem a ostatním (pro všechny)
- **Věta:** Borůvkův algor. najde v čase $O(m \log n)$ min kostru.
- dá se paralelizovat na vícero procesorech

Kruskalův algoritmus

- hladový algoritmus
- setřídíme hrany podle váhy
- pokud přidáním hrany nevznikne cyklus, tak ho přidáme
- **Lemma:** Alg. najde min kostru.
 - podgraf je vždy les, na konci pak strom
 - je minimální (zase díky lemma elem. řezu)
- složitost závisí na testování jestli nevznikne cyklus

Union-Find (DFU)

- udržujeme komp. souvislosti
- operace
 - Find (u,v):
 - * jsou u a v v komponentě
 - Union (u,v):
 - * sjednocení u a v komponenty
- lepší než si pamatovat číslo komponenty pro vrchol je reprezentace komponenty pomocí keříků
 - vrchol si pamatuje předchůdce
 - Find pak najde kořen u a kořen v a porovná ($\log n$)
 - Union zase najde kořeny a nastavíme otce jednoho kořene na druhý. S tím, že připojím mšlčí pod hlubší.
 - **Lemma:** Keřík hloubky h má aspoň 2^h vrcholů.

Přednáška 7

Datové struktury

- struktura uchovávající data
- můžeme po ní chtít jisté operace
- ale v podstatě nezáleží jak je implementovaná
- rozhraní (statická - postaví se jednou / dynamická - pořád se mění)
 - fronta, zásobník, posloupnost
 - prioritní fronta (halda)
 - množina
 - slovník (klíč, hodnota)

- uspořádaná množina
- implementace
 - pole
 - spojový seznam
 - halda
 - vyhledávací strom

Binární vyhledávací strom

- Binární strom má kořen a ten může mít levý a pravý podstrom (záleží na tom jestli je levý nebo pravý).
- hloubka := maximální počet hran do listu (pokud je prázdný tak -1)
- BVS je typický binární strom s tím, že klíče v levém podstromu < klíč v kořenu < klíče v pravém podstromu
- operace
 - **Show** (enumerate) $O(n)$
 - * projít celý strom (nejdřív levý podstrom pak kořen a pak pravý)
 - **Find** (**x**) $O(hloubka)$
 - * pokud je kořen stejný jako x, tak jsem našel, jinak jdu do podstromu podle toho jestli je větší nebo menší
 - **Insert** (**x**) $O(hloubka)$
 - * v podstatě hledám jakoby tam byl a pak pokud je tam prázdný vrchol, tak ho tam vložím
 - **Delete** (**x**) $O(hloubka)$
 - * nejdříve najdu a potom záleží jestli to je list / má dva syny / jednoho syna
 - * upravím aby to byl list (najít ten nejbližší a vyměnit)
- protože záleží na hloubce stromu, tak bychom chtěli aby strom nedegeneroval

Dokonale vyvážený BVS

- **Df:** Je dokonale vyvážený $\Leftrightarrow \forall v \ ||L(v)| - |R(v)| \leq 1$.
- hloubka $\leq \log_2 n$ - potomek má \leq polovinu předchůdce
- tento strom je těžký udržovat a pak taky není tak rychlý (přísná podmínka)
- **Věta:** V každé implementaci operací **Insert**, **Delete** v d. v. BVS má aspoň jednu z operací složitost $\Omega(n)$ pro nekonečně mnoho hodnot n.
 - pokud si vezmu plný strom a zaplněný vzestupně, pak smažu první a přidám n+1 prvek, potom $\Omega(n)$ listů změní klíč

AVL - Hloubkově vyvážený BVS

- **Df:** Je dokonale vyvážený $\Leftrightarrow \forall v \ |h(l(v)) - h(r(v))| \leq 1$.
- **Věta:** Hloubka AVL stromu s n vrcholy je $\Theta(\log n)$.
 - dá se ukázat pomocí Fibonacciho posloupnosti
 - nebo vždy ukázat nejhorší možný strom a potom najít, že další je spojení předchozích a potom mat. indukci

- je potřeba zajistit aby operace **insert** a **delete** zachovával AVL strom
- v každém vrcholu si budeme pamatovat znaménko
 - hloubka pravého - levého podstromu
- potom pomocná operace rotace
 - jedná se o překlopení hrany (vyměněním předchůdce za jednoho jeho následníka)
- a taky dvojité rotace
 - týká se dvou hran za sebou, které jsou zalomené
 - po tom se ten poslední stane kořenem a vše ostatní už je dané
- **Insert (x)**
 - nejdříve přidá list na svoje místo
 - zjednodušení jen na levou část a to tak, že z levého podstromu přijde signál změny
 - 1. Pokud je kořen + (že pravý je hlubší)
 - z něho se stane 0 a nemusí posílat signál dál
 - 2. Kořen je 0
 - levý je teď hlubší než pravý a taky musíme poslat informaci dál
 - 3. Kořen je -
 - už musíme zasáhnout tři případy
 - 1. (-) a to že levý podstrom je taky -
 - stačí jen zrotovat hlavní kořen s kořenem levého podstromu
 - 2. (+) kořen levého podstromu má +
 - tady se použije dvojité rotace s pravým potomkem kořene levého podstromu a kořeny
 - 3. (0)
 - tohle nikdy nenastane
 - respektive jen když přidám list, ale to není problém
- **Delete (x)**
 - převádíme na mazání listu
 - bude se podílat signál o snížení podstromu (levý)
 - 1. Pokud kořen je -
 - odeberem a kořen bude 0 a musíme poslat signál
 - 2. Kořen je 0
 - jen se změní 0 na +
 - 3. Kořen je +
 - případy podle kořene pravého podstromu
 - 1. (+)
 - opravíme rotací s kořenem a kořenem pravého podstromu
 - kořen se změní na 0 a musíme poslat signál dál
 - 2. (0)
 - jak předtím stejná rotace
 - kořen má pak - a nemusíme posílat dál
 - 3. (-)

- dvojitá rotace
- hlavní kořen a pravý podstrom a levý podstrom pravého podstromu
- kořen bude 0 a musí se poslat dál signál
- **Věta:** Insert, Delete a Find mají časovou složitost $\Theta(\log n)$.
- externí vrcholy jsou prázdné vrcholy, které jsou zároveň listy
 - všechny interní vrcholy mají dva syny
 - externí vrcholy značí intervaly

Vícecestný vyhledávací strom

- podobný jako BVS, ale v interních vrcholech je více klíčů, které rozdělují jejich podstromy
- každý vrchol má k klíčů a $k+1$ podstromů
- zase může degenerovat, proto všechny externí vrcholy budou na jedné hladině
 - vypadá hodně striktně, ale zase může být více klíčů

(a,b) stromy

- vícecestný vyhledávací strom
- $a \geq 2$ a $b \geq 2a - 1$
- všechny externí vrcholy jsou na stejné hladině
- int. vrcholy mají a až b synů
 - vyjma kořene tem má 2 až b

Přednáška 9

-
- **Lemma:** (a,b) strom s n vrcholy má $\Theta(\log n)$ hloučku.
 - pokud budu mít minimální počet klíčů, tak na každé hladině mám $2a^{i-1}$ vrcholů
 - součet všech vrcholů pomocí geometrické řady
 - potom pro maximální počet klíčů
 - **Find (x)**
 - konstantnína hladinu a jinak podobně BVS
 - **Insert (x)**
 - hledám kam přidám a pokud bych ho přidal místo externího, tak
 - * vždy dáme na poslední vnitřní hladinu (přidáním klíče)
 - * pokud přeteče, tak
 - předám prostřední klíč otci a rozdělím syna na půl (štepění vrcholů)
 - pokud přeteče i otec, tak opakujeme dál
 - **Delete (x)**
 - nejprve převést na Delete na nejnižší hladině (nejbližší prvek pravé minimum)
 - teď vrchol mohl podtéct

- * najdeme si sourozence (záleží kolik má bratr klíčů)
 - pokud má více jak minimum, tak jeho nejbližší otci vyměním s otcem a jeho si vezmu já
 - pokud má právě minimum, tak se sleváním spojíme a ještě ubereme otcovi
 - pak je možné že otcův vrchol podtekl a tak pokračujeme dál
- je potřeba volit a a b
 - typicky chceme blízké b a malé a
 - nejpoužívanější je (2, 3) strom a (2, 4) strom
 - na disk je dobré použít (256, 512) strom
 - pak zase pro keš je dobrý (4, 8) strom

LLRB

- left leaning red and black tree
- dá se zakódovat z (2, 3) stromu
- je to BVS s externími vrcholy a hranami (červené nebo černé)
- **Axiomy:**
 1. Dvě červené hrany nejsou za sebou.
 2. Pokud vede jen jedna červená hrana, tak doleva.
 3. Hrany do externích listů jsou černé.
 4. Na každé cestě kořen-list je stejný počet černých hran.
- **Lemma:** Existuje bijekce mezi LLRB a (2, 3) stromy.
- při implementaci je dobré si barvu pamatovat v dolním vrcholu
- dvě pomocné operace:
 - rotace R hrany
 - * přehození otce a syna na červené hraně
 - * zachovává černé axiomy, ale ne červené
 - přebarvení čtyřvrcholu (třešnička)
 - * červené se stanou černé a tyto budou mít nahoru červenou
 - * zachovává B axiomy ale ne R axiomy
- **Insert (x)**
 - směrem dolů přebarvujeme vrcholy
 - nahradíme externí vrchol a pod ním budou nové dva externí vrcholy, vnitřní je připojený červenou hranou
 - směrem nahoru pak rotacemi spravujeme R axiomy
- **Delete (x)**

Přednáška 10

Trie (písmenkový strom)

- kdybychom řetězce ukládali do BVS, tak bude pomalejší protože logaritmus se násobí délkou řetězce
- v každém vrcholu se rozhodujeme jaký je momentální character

- každý vrchol má vlastně slovo (prefix) jednoznačně dané
- ne všechny slova končí až v listech (jen prefix)
 - každý vrchol má bool jestli to je slovo nebo ne
 - popřípad i hodnota (slovník)
- ve vrcholu je pole indexované abecedou s ukazateli
- **Member** (y)
 - jestli je řetězec ve stromu
 - hledá postupně a pokud tam je a je i označené jako slovo
- **Insert** (y)
 - jako hledání a pokud třeba, tak přidám a na konci označím vrchol
- **Delete** (y)
 - nejdřív najde, smažu značku a pak pokud je slepá větev, tak smažu vrchol
- všechny časy jsou $\Theta(|y|)$
- paměť je $O(\sum_i |y_i|)$
- Velká abeceda?
 - **Insert** (y), **Delete** (y) a paměť se zvětší
 - proto je lepší použít BVS
 - * paměť pak bude stejná a čas bude $\Theta(|y| \log n)$
- lze upravit na číslíkový strom

Hešování

- abstrakce
 - m přihrádek a pak přes funkci dostanu kam to patří
- kolize
 - více prvků v přihrádce
 - lze spravít daním seznamem do přihrádky
- čas závisí na zaplnění přihrádek
 - lepší rovnoměrně rozházet
- Volba hešovací funkce:
 - lineární kongruence
 - * $x \rightarrow (ax) \bmod m$
 - * m je prvočíslo a a je nesoudělné s m ($a \approx 0.618$)
 - multiply shift
 - * $x \rightarrow (ax \bmod 2^w) \gg w - k$
 - * vyříznutí bitů nahoře
 - skalární součin
 - * $x_0 \dots x_n \rightarrow (\sum_i^n a_i x_i) \bmod m$
 - polynom
 - * $x_0 \dots x_n \rightarrow (\sum_i^n a^i x_i) \bmod m$
- ze začátku se nevím jak dlouhý bude vstup a tedy i tabulka
 - proto je dobré přehesovávat v průběhu
 - sledujeme $\alpha = \frac{n}{m}$
 - * m je faktor naplnění a n je konstanta
 - pokud α zroste příliš, tak uděláme víc přihrádek a přehesujeme

- * zvolíme dvojnásobek počtu přihrádek
- * časově je to lineární, ale amortizovaně je to konst
- je dobré volit náhodnou hešovací funkci z nějakého systému funkcí
 - *zajímavost: security (PHP)*
- **Df:** Systém funkcí z universa do $[m]$ je c -universální ($c > 0$), tak že $\forall x \neq y \in U : Pr_{h \in H}[h(x) = h(y)] \leq \frac{c}{m}$.

Přednáška 11

-
- **Lemma:** Necht H je c -universální systém, $x_0 \dots x_n \in U$ navzájem různé a $y \in U$. Potom $E_{h \in H}[\#i : h(x_i) = h(y)] \leq c \frac{n}{m} + 1$.
 - pokud y se nerovná žádnému x_i tak bude menší jak zlomek a pokud se bude rovnat tak jen jednou proto $+ 1$
 - pomocí indikátorů a střední hodnoty
 - otevřená adresace
 - v každé přihrádce může být max 1 prvek
 - kolize - zkusíme jinou přihrádku
 - **Df:** Každému z z universa určíme posloupnost $h(x, 0), h(x, 1), \dots, h(x, m-1)$
 - **Insert**
 - * pokud je přihrádka obsazená, tak přiřazuji na další funkci
 - * pokud narazí na pomníček, tak přepíše
 - **Find**
 - * postupně hledat v posloupnosti
 - **Delete**
 - * místo prvku vložím pomníček
 - příklady:
 - * lineární přidávání
 - pokud už je přihrádka obsazená, tak půjdu doprava (cyklicky)
 - * dvojité hešování
 - $h(x, i) = (f(x) + ig(x)) \bmod m$
 - **Věta:** Pokud vyhledávací posloupnosti jsou nezávislé plně náhodné permutace, potom $E[\#přihrádek\ navštívených\ při\ neúspěšném\ Findu] \leq \frac{1}{1-\alpha}$.

Rozděl a panuj

- typicky rekurzivní řešení
- příklad
 - mergesort
 - * rozdělení na podposloupnost a slít dané podposloupnosti
- analýza složitosti
 - strom rekurze
 - rozepsání rekurze

- řešení násobení čísel o délce n
 - každá cifra s každou (kvadratická)
 - * dobré pro malé čísla
 - rozdělení čísel na poloviny a prosčítat mezi sebou
 - 4 násobení $n/2$ čísel a n na spojení
 - * pořád kvadraticky
 - * mohu náobit jen třikrát
 - volba základu soustavy
- obecná rekurence
 - každý vrchol má a synů
 - na i -té hladině:
 - * a^i podproblémů velikosti $\frac{n}{b^i}$
 - * čas na pp $(\frac{n}{b^i})^c$
 - součet pro složitost je geometrická řada, záleží na velikosti q

Master theorem (kuchařková věta)

- pro řešení rekurence
- Rekurence $T(n) = aT(n/b) + \Theta(n^c)$, pro $a \geq 1, b > 1, c \geq 0$, má řešení:
 - $\frac{a}{b^c} > 1 \rightarrow T(n^{\log_b a})$
 - $\frac{a}{b^c} = 1 \rightarrow T(n^c \log n)$
 - $\frac{a}{b^c} < 1 \rightarrow T(n^c)$
- násobení matic
 - lze upravit na 8 násobení a pak sčítání stejně je to kubické
 - Strassenův alg. jen 7
- selekce
 - hledání k -tého nejmenšího prvku

QuickSelect

- podobné jako quicksort, ale netřídíme vše, jen tam kde může být
- dost záleží na volbě pivota
 - ideálně medián (lineární slož.)
 - nejhůře extrém (kvadratická slož.)
 - možné je skoromedián (v prostřední polovině)
 - * randomizace volby
 - * **Věta:** $E[\text{čas složitost}] = \Theta(n)$
 - Pravděpodobnost, že se trefím je $1/2$.
 - **Lemma (o džbánu):** Pokud pokus uspěje s pravděpodobností p , pak $E[\# \text{ pokusů do 1. úspěchu}] = 1/p$.

- volba pivota
 - rozdělení na pětice
 - najdeme mediány pětic
 - najdeme medián mediánu pětic
 - tento alg. má lineární složitost

QuickSort

- vybrat pivota, rozdělit podle pivota a setřídí další části
- **Věta:** QuickSort s náhodnou volbou pivota má průměrnou časovou složitost $\Theta(n \log n)$.
 - intuitivní postup jako předchozí
 - nebo přes střední hodnoty a potom jak se sčítá Harmonická řada
 - * ten se dá odhadnout integrálem (pak je to $\log n$)

Dynamické programování

- dá se popsat jako pattern úvah
- Fibonacciho číslo
 - dá se řešit rekurzivně
 - * velký strom rekurze a roste exponenciálně
 - opakujeme stejné výpočty dokola
 - * proto si pořídíme paměť (keš) na pamatování mezivýsledků
 - * v tento moment už je lineární
 - lze ale vyplňovat pole bez rekurze
- pamatování mezivýsledků (**memoizace / kešování**)
- **Postup dyn. prog:**
 1. rekurzivní řešení
 2. mockrát počítám stejnou hodnotu
 3. memoizace / kešování
 4. rekurze předevedeme na plnění keše cyklem

Přednáška 14

-
- Editační vzdálenost (Levenštejnova)
 - editační operace
 - * přidání znaku, výměna znaku a smazání znaku
 - editační vzdálenost je pak minimální posloupnost editačních operací
 - je to metrika
 - lze rekurzivně zkoušet všechny možnosti operací
 - * je ale hodně pomalé
 - * dá se pamatovat mezivýsledky
 - pokud bychom chtěli vyplňovat tabulku
 - * tabulka bude dvojrozměrná a začínám od konce po řádcích
 - lze se na to podívat grafově (hledání nejkratší cesty)

Optimální BVS

- v nějaký moment je lepší upravit BVS s ohledem na dotazy
- optimální strom se dá spočítat rekurzivně
 - vezme se nějaký vrchol jako kořen a pak se bude počítat podstromy a přidá se k tomu součet všech vah (protože přes ty se musí projít)
- pokud chceme rekonstruovat strom, tak si pamatujeme optimální kořen

Obečn Dyn. Prog.

- systém podproblémů (stavy DP) a závislosti mezi nimi
 - tvoří DAG
 - procházíme stavy v topologickém pořadí

Floydův-Marshallův algoritmus

- pro hledání nejkratších cest z i do j pro všechny vrcholy v orientovaném grafu
 - lze $i \times n$ * Dijkstrův algoritmus a nebo $n \times n$ * Bellman Fordův
- v každém kroku mám hodnoty pro všechny vrcholy a podmnožinu vrcholů, přes které může vést sled
- potom přidám další vrchol do podmnožiny a vyberu si minimum buď z předchozího ij a nebo součtu předchozího ik a kj